

Univerzita Palackého v Olomouci

Právnická fakulta

Petra Tomková

**Odpovědnost za škodu způsobenou nesprávným úředním postupem:
vybrané otázky**

Bakalářská práce

Olomouc 2021

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma **Odpovědnost za škodu způsobenou nesprávným úředním postupem – vybrané otázky** vypracovala samostatně a citovala jsem všechny použité zdroje.

V Olomouci dne 10. 4. 2021

Petra Tomková

Na tomto místě bych ráda poděkovala své vedoucímu bakalářské práce Mgr. Petře Melotíkové, Ph.D., za odborné vedení, cenné rady a čas, který mi při zpracování této práce věnoval.

Obsah

Úvod	5
1 Odpovědnost za škodu při výkonu veřejné moci.....	7
1.1 Právní odpovědnost.....	7
1.2 Vývoj právní úpravy	8
1.3 Právní základ odpovědnosti	9
1.4 Výkon veřejné moci.....	10
2 Pojem nesprávný úřední postup	13
3 Podmínky odpovědnosti za nesprávný úřední postup	16
3.1 Formy odpovědnosti	16
3.2 Újma.....	17
3.2.1 Majetková újma.....	17
3.2.2 Nemajetková újma.....	18
3.3 Příčinná souvislost	19
4 Příklady nesprávného úředního postupu.....	22
4.1 Nepřiměřená délka řízení.....	22
4.2 Vyznačení doložky právní moci.....	25
4.3 Exekuce	27
4.4 Policie ČR.....	29
Závěr.....	33
Zdroje	35
Monografie	35
Právní předpisy	36
Články a jiné dokumenty	36
Judikatura.....	36
Abstrakt.....	38

Úvod

V rámci této bakalářské práce se budu věnovat odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci, především nesprávným úředním postupem. Orgány veřejné správy zajišťují výkon veřejné moci a plní tedy řadu veřejnoprávních úkolů. Jelikož jsou oprávněny autoritativně rozhodovat o právech a povinnostech fyzických a právnických osob, musí si řídit zásadou zákonnosti, tzn. postupovat v souladu se zákony a ostatními právními předpisy, pokud tak neucíní dojde k porušení povinností stanovených zákonem.

Dopustí-li se orgán veřejné správy určitého pochybení v rámci výkonu svých povinností, jedná se o nesprávný úřední postup, který vedle nezákonného rozhodnutí představuje jednu ze skutkových podstat zakládající odpovědnost státu nebo územně samosprávného celku za způsobenou újmu. Na základě těchto skutkových podstat může dojít ke vzniku majetkové či nemajetkové újmy. Došlo-li ke vzniku újmy náleží každému právo na náhradu škody. Institut odpovědnosti za škodu způsobenou nesprávným úředním postupem tak představuje jeden z prostředků ochrany před státní mocí.

Cílem této bakalářské práce je analýza institutu nesprávného úředního postupu. První otázkou, kterou se v této práci budu zabývat je: Jaký je nejvhodnější způsob vymezení pojmu nesprávného úředního postupu? Druhá otázka, které se v rámci práce věnuji je: Jaké podmínky podle zákona o odpovědnosti za škodu způsobenou nesprávným úředním postupem musí být naplněny, aby byl stát povinen nahradit škodu způsobenou při výkonu veřejné moci?

Hlavním cílem je tedy poskytnutí bližší definice nesprávného úředního postupu, nastínit některé typy nesprávného úředního postupu, zejména nepřiměřenou délku řízení, postup exekutora anebo postup Policie ČR, a seznámit čtenáře se základy odpovědnosti za škodu při výkonu veřejné moci.

Jedním z důvodů výběru tohoto tématu je skutečnost, že zákon č. 82//1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti, ve znění pozdějších předpisů, poskytuje pouze částečnou definici samotného pojmu nesprávného úředního postupu a z toho důvodu je zapotřebí při snaze definovat takový to pojem vycházet i ze soudní rozhodovací praxe. Dalším důvodem je skutečnost, že orgány veřejné správy dennodenně provádějí velké množství úředních postupů, jedná se o velmi rozsáhlou oblast, ve které dochází k neustálému vývoji judikatury.

Při tvorbě bakalářské práce byla použita především metoda přehledová a metoda analýzy rozhodovací soudní praxe. Práce je zpracována dle právní úpravy účinné ke dni 31. 3. 2021. Z hlediska struktury práce se tato bakalářská práce člení na čtyři kapitoly.

V první kapitole se zabývám obecným úvodem do problematiky odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci. Věnuje se tedy nejen charakteristice souvisejících pojmů, ale také i samotnému vývoji právní úpravy.

Druhá kapitola bakalářské práce se zabývá jednotlivými podmínky zakládající odpovědnost státu a územně samosprávnému celku za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci. Věnuje se rozlišení skutkových podstat zakládající odpovědnost státu nebo územně samosprávného celku za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci. Zabývá se charakteristikou majetkové a nemajetkové újmy a stručně popisuje způsob odškodnění újmy. Druhá kapitola se také zaměřuje na příčinnou souvislost, která je podstatnou podmínkou odpovědnosti. Jelikož újma musí vzniknout v příčinné nesouvislosti s nesprávným úředním postupem nebo nezákonným rozhodnutím.

Třetí kapitola je věnována pojmu nesprávného úředního postupu se snahou poskytnout jeho definici za využití právní úpravy a rozhodovací soudní praxe.

Poslední kapitola se věnuje analýze příkladů nesprávného úředního postupu ve vybraných oblastech. Zabývám se v ní nepřiměřenou délkou řízení, jelikož se jedná o jeden z nejčastějších nesprávných úředních postupů, který způsobuje vznik nemajetkové újmy, nesprávným vyznačením doložky právní moci na rozhodnutí, které není pravomocné, nesprávným úředním postupem soudního exekutora a Policie ČR.

1 Odpovědnost za škodu při výkonu veřejné moci

1.1 Právní odpovědnost

Předmětem této bakalářské práce je zkoumání odpovědnosti za škodu způsobenou nesprávným úředním postupem, z toho důvodu je podstatná si napřed charakterizovat samotný pojem odpovědnost.

„Odpovědnost je obvykle spojena s představou, že jednající měl konat nebo nekonat, že tak měl nebo mohl učinit, což je kauzálním nexem spojeno s žádoucími či nežádoucími důsledky, které jsou pro osobu nepříznivé.“¹ Jedná se tedy o povinnost nést následky za své chování či jednání. Máme několik druhů odpovědnosti, které od sebe rozlišujeme z důvodu odlišných sankcí. Rozeznáváme odpovědnost právní, politickou, ústavní a morální.² Pro tuto práci bude stěžejní právě odpovědnost právní.

„Právní odpovědnost je zvláštní forma právního vztahu, ve kterém dochází na základě porušení právní povinnosti ke vzniku právní povinnosti sankční povahy.“³ Aby došlo ke vzniku právní odpovědnosti musí dojít k porušení primární povinnosti (tedy porušení právní normy jednáním či opomenutím), čímž vznikne povinnost sekundární, tzv. sankční.⁴

Na základě zavinění lze rozlišit právní odpovědnost na subjektivní a objektivní. Subjektivní odpovědností chápeme odpovědnost za zavinění. Zavinění představuje psychický vztah subjektu k jeho vlastnímu protiprávnímu jednání a následku tohoto jednání. Rozlišujeme různé druhy zavinění: úmysl přímý (subjekt chtěl způsobit škodlivý následek), úmysl nepřímý (subjekt věděl, že může způsobit škodlivý následek a v případě, že jej způsobí s tím byl srozuměn), nedbalost vědomá (subjekt věděl, že může způsobit škodlivý následek, ale spoléhal, že jej nezpůsobí) a nedbalost nevědomá (subjekt nevěděl, že může způsobit škodlivý následek, i když to vzhledem k okolnostem vědět měl a mohl).⁵ Objektivní odpovědností nazývá se odpovědnost za protiprávní stav. Jedná se o odpovědnost, kde není podstatné zavinění. Není tedy důležité, zda subjekt zavinil porušení povinností či nikoliv. Je přípustné se zbavit takové odpovědnosti, a to pouze z tzv. liberačního důvodu (potřeba prokázat, že by přes veškeré úsilí ke škodlivému následku stejně došlo). Výjimkou je absolutní objektivní odpovědnost, kde není možnost liberace.⁶

¹ HARVÁNEK, Jaromír. *Právní teorie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013, s. 355.

² GERLOCH, Aleš. *Teorie práva*. 7. vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2017, s. 171.

³ GERLOCH, Aleš. *Teorie práva*. 7. vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2017, s. 172.

⁴ HARVÁNEK, Jaromír. *Právní teorie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013, s. 357–358.

⁵ HARVÁNEK, Jaromír. *Právní teorie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013, s. 365–366.

⁶ GERLOCH, Aleš. *Teorie práva*. 7. vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2017, s. 202.

Institut právní odpovědnosti plní především tyto funkce: preventivní, represivní, reparační, satisfakční. Cílem preventivní funkce je předcházet tomu, aby docházelo k porušení právní normy. Úkolem represivní funkce je postih subjektu, který porušil právní povinnost. Došlo-li ke škodě, funkce reparační zajistí, aby došlo k odčinění škodlivého následku. Satisfakční se považuje za zvláštní druh reparační funkce, jelikož se využívá zvláště u nemajetkové újmy (přiměřené zadostiučinění).⁷

1.2 Vývoj právní úpravy

S problematikou vývoje právní odpovědnosti jsou spjaty dva přístupy odpovědnosti státu a územních celků. První přístup nepřipouštěl odpovědnost státu za škodu, která byla způsobena výkonem státní moci.⁸ Tento přístup nejlépe vystihuje zásada neomylnosti státu: „*The Crown can do no wrong*“.⁹

Druhým přístupem je absolutní odpovědnost státu. Ústavní soud ČR judikoval, že: „*má-li být stát skutečně považován za materiální právní stát, musí nést objektivní odpovědnost za jednání svých orgánů, kterým státní orgány nebo orgány veřejné moci přímo zasahují do základních práv jednotlivce. Nelze totiž přehlédnout, že stát nemá svobodnou vůli, nýbrž je povinen striktně dodržovat právo v jeho ideální (škodou nepůsobící) interpretaci.*“¹⁰ V tomto případě je tedy odpovědnost nastavena dosti striktním způsobem, který by vedl k nadměrnému zatížení státního rozpočtu. Vzhledem k činnostem, které jsou vykonávané v rámci veřejné moci, je dosti pravděpodobné, že na straně státu dojde k pochybení a riziko vzniku škody je velmi vysoké. Je tedy na zákonodárci, jakým způsobem nastaví pojetí odpovědnosti státu.¹¹

Důležitou roli při vývoji právní úpravy odpovědnosti státu sehrál zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, v tehdy účinném znění. Ustanovení tohoto zákona vymezilo, že nikoliv stát nebo státní úředník, ale státní orgán (popř. orgán, na který přešly úkoly státního orgánu) odpovídá za škodu, jenž byla způsobena nezákonným rozhodnutím. Tato úprava ovlivnila později přijatý zákon č. 58/1969 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou rozhodnutím orgánu státu nebo jeho nesprávným postupem, v tehdy účinném znění. Stát na sebe tedy bere odpovědnost za škodu, jenž byla způsobena výkonem veřejné moci.¹²

⁷ HARVÁNEK, Jaromír. *Právní teorie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013, s. 360.

⁸ IŠTVÁNEK, František. *Zákon o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 3-4.

⁹ HENDRYCH, Dušan a kol. *Správní právo: obecná část*. 9. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2016, s. 434

¹⁰ Nález Ústavního soudu ze dne 17. 6. 2008, sp. zn. II. ÚS 590/08.

¹¹ IŠTVÁNEK, František. *Zákon o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 3-4.

¹² IŠTVÁNEK, František. *Zákon o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 4-5.

Roku 1998 nabyl účinnosti zákon č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „OdpŠk“). Tento zákon musel vzít v potaz skutečnost, že se vznikem České republiky došlo ke změně územní organizace. OdpŠk dopadá nejen na stát, ale i na územní samosprávné celky při výkonu samostatné působnosti.¹³ Tento zákon byl od doby jeho přijetí již několikrát novelizován.

Významnou novelizaci provedl zákon č. 160/2006 Sb., kterým se mění zákon č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 201/2002 Sb., o Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Došlo k zavedení náhrady nemajetkové újmy. Tato novela stanovila, že se ustanovení OdpŠk vztahují nejen na materiální škodu, ale taky na imateriální škodu. K nemajetkové újmě může dojít například při porušení práva na soudní řízení v přiměřené lhůtě (čl. 6 odst. 1 sdělení č. 209/1992 Sb., o sjednání Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a Protokolů na tuto Úmluvu navazujících – dále jen „EÚLP“). ČR se potýkala s problémem nepřiměřené délky soudních řízení a vzhledem k tomu, že neposkytoval vnitrostátní prostředek nápravy, došlo k nepřiměřenému zatěžování Evropského soudu pro lidská práva. Odpovědnost státu za nemajetkovou újmu nezákonným rozhodnutím a nesprávným úředním postupem musela být zakotvena v našem zákonodárství, aby nadále nedocházelo k porušování čl. 13 EÚLP.¹⁴

1.3 Právní základ odpovědnosti

Ústavněprávní základ odpovědnosti za újmu způsobenou při výkonu veřejné moci je zakotven v článku 36 odst. 3 usnesení č. 2/1993 Sb., předsednictva České národní rady o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky (dále jen „LZPS“), který uvádí, že „*každý má právo na náhradu škody způsobené mu nezákonným rozhodnutím soudu, jiného státního orgánu či orgánu veřejné správy nebo nesprávným úředním postupem*“. Článek 36 odst. 3 LZPS garantuje právo na náhradu škody pouze v obecné rovině, přičemž

¹³ HENDRYCH, Dušan a kol. *Správní právo: obecná část*. 9. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2016, s. 437.

¹⁴ Vláda: Důvodová zpráva k zákonu č. 160/2006 Sb., kterým se mění zákon č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 201/2002 Sb., o Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, č. 160/2006 Dz.

z tohoto důvodu nelze přiznat nárok na náhradu škody jen na základě tohoto ustanovení.¹⁵ Článek 36 odst. 4 LZPS uvádí, že podmínky a podrobnosti odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci upravuje zákon. Jedná se přitom o odkaz na OdpŠk, který vytváří obecný právní rámec při uplatňování nároku na náhradu škody proti státu nebo územně samosprávnému celku.

Stát nebo územně samosprávný celek tedy odpovídá za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci (ve smyslu § 1 OdpŠk). To nám značí, že stát i územně samosprávný celek může odpovídat i z jiného titulu, než je nesprávný úřední postup a nezákonné rozhodnutí, pokud se jedná o výkon veřejné moci. Nárok na náhradu újmy se může přiznat i z titulu jiné skutkové podstaty.¹⁶ Ústavní soud ve svém stanovisku dovedl odpovědnost státu za škodu způsobenou nečinností Parlamentu ČR, který nepřijal zvláštní předpis umožňující odstranit nerovnost založenou tzv. regulovaným nájemným. Ústavní soud nepovažuje nečinnost Parlamentu ČR za nesprávný úřední postup, ale shledal základ odpovědnosti v nuceném omezení vlastnického práva pronajímatelů, náleží jim za to náhrada (ve smyslu čl. 11 odst. 4 LZPS).¹⁷

Skutkové podstaty odpovědnosti státu jsou upraveny i v jiných právních předpisech. Příkladem je třeba zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o Policii ČR“) který uvádí v ustanovení § 95, že stát odpovídá za újmu způsobenou policií při plnění svých úkolů, pokud osoba svým protiprávním jednáním takový úkon nevyvolala. Dalšími právními předpisy upravující odpovědnost státu za způsobenou újmu jsou například zákon č. 154/1994 Sb., o Bezpečnosti informačních služeb, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 234/2014 Sb., o státní službě, ve znění pozdějších předpisů, nebo zákon č. 255/2012 Sb., o kontrole, ve znění pozdějších předpisů apod.¹⁸

1.4 Výkon veřejné moci

OdpŠk stanoví, že stát odpovídá za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci. Důležitým faktorem je rozlišení případů, kdy stát jedná jako soukromoprávní osoba a kdy je vykonavatelem veřejné moci. Není-li totiž újma způsobena při výkonu veřejné moci, stát je povinen k její náhradě podle zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ObčZ“).¹⁹

¹⁵ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 11. 5. 2011, sp. zn. 31 Cdo 3916/2008.

¹⁶ IŠTVÁNEK, František. *Zákon o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 5-6.

¹⁷ Stanovisko pléna Ústavního soudu Pl. ÚS-st. 27/09 ze dne 28. dubna 2009.

¹⁸ HENDRYCH, Dušan a kol. *Správní právo: obecná část*. 9. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2016, s. 442-443.

¹⁹ IŠTVÁNEK, František. *Zákon o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 13.

Abychom pochopili rozdíl mezi veřejnou a soukromou správou, je zapotřebí si nejprve definovat pojem správy. Každý z autorů poskytuje jiné vymezení tohoto pojmu, z tohoto důvodu, uvedu názory několika autorů. Podle J. Pražáka obecně správou rozumíme „*činnost nesoucí se za trvalým účelem řídit ty které záležitosti*“.²⁰ A. Merkl považuje správu jako „*každou záměrnou lidskou činnost, směřující k dosažení určitých lidských účelů*“.²¹ J. Pošvár pak chápe správu jako „*lidskou činnost sledující záměrně nějaký cíl*“.²² Účel či cíl nám určuje tedy o jakou správu se jedná. O soukromou správu jde v případě, kdy je činnost vykonávána v soukromém zájmu. Pokud je činnost vykonávána v zájmu veřejném, tedy sleduje veřejné cíle, pak se jedná o veřejnou správu.²³

V rámci veřejné správy dochází k výkonu veřejné moci. „*Veřejnou mocí se rozumí taková moc, která autoritativně rozhoduje o právech a povinnostech subjektů, ať již přímo, nebo zprostředkovaně. Subjekt, o jehož právech nebo povinnostech rozhoduje orgán veřejné moci, není v rovnoprávném postavení s tímto orgánem a obsah rozhodnutí tohoto orgánu nezávisí od vůle subjektu.*“²⁴

Právě při výkonu veřejné moci může docházet k tomu, že je činnost prováděna v rozporu s právními normami. Pokud činnost byla vykonána nesprávně, může dojít ke vzniku majetkové či nemajetkové újmy. Stát je poté za takovou újmu odpovědný, jedná se o objektivní odpovědnost. Důvodem takto přísně nastavené odpovědnosti je nadřazené postavení státu vůči subjektům. Stát by při výkonu veřejné správy neměl chybovat, jenomže za stát jednájí jenom lidé a jak se říká chybovat je lidské.²⁵

Stát odpovídá za škodu způsobenou správními orgány, právníckými a fyzickými osobami při výkonu státní správy, která jim byla svěřena zákonem a orgány územních samosprávních celků v rámci přenesené působnosti (ve smyslu § 3 OdpŠk).

Nakonec uvádím několik situací, kdy se nejedná o výkon veřejné moci. Je-li stát subjektem občanskoprávních vztahů, má charakter právnické osoby. Do takových vztahů pak vstupuje v rovnoprávném postavení s účastníky.²⁶ Činnost soudního znalce nelze považovat za výkon veřejné moci. Samotný znalecký posudek nerozhoduje o právech či povinnostech subjektu nanejvýš může sloužit jako podklad pro rozhodnutí. Do této kategorie patří i nakládání státu se svým majetkem. Podle judikatury nelze postup při uzavírání kupní smlouvy o prodeji

²⁰ PRAŽÁK, J. *Rakouské právo veřejné*. Díl druhý: právo správní. Praha: Jednota právnická, 1905, s. 1.

²¹ MERKL, A. *Obecné právo správní*, I. díl. Praha – Brno: Orbis, 1931, s. 2.

²² POŠVÁR, J. *Obecné pojmy správního práva*. Brno: ČSAS Právník, 1946, s. 24.

²³ HENDRYCH, Dušan a kol. *Správní právo: obecná část*. 9. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2016, s. 2.

²⁴ Usnesení Ústavního soudu ze dne 25. 11. 1993, sp. zn. II. ÚS 75/93.

²⁵ KOLBA, Jan a Martina ŠULÁKOVÁ. *Nemajetková újma způsobená protiprávním výkonem veřejné moci*. Praha: Leges, 2014, s. 17-18.

²⁶ VOJTEK, Petr a Vít BÍČÁK. *Odpovědnost za škodu při výkonu veřejné moci: komentář*. 4. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2017, s. 8.

věci, které je ve vlastnictví státu, není úředním postupem, za který by byl stát odpovědný podle OdpŠk.²⁷

---

²⁷ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28. 1. 2004, sp. zn. 25 Cdo 2222/2002.

2 Pojem nesprávný úřední postup

K objasnění problematiky týkající se nesprávného úředního postupu je nutné si nejprve takový to pojem vymežit. Pravděpodobně by bylo vhodné si nejprve definovat jednotlivé pojmy z kterých se skládá toto slovní spojení. Postupem rozumíme činnost orgánu veřejné moci, která je vykonávána na základě zákona a v jeho mezích. Řadí se tam i nečinnost, je-li zákonem stanovena povinnost, aby orgán veřejné moci něco vykonal a on tak neučiní. Takový to postup musí být zároveň úředním. To znamená, že se musí jednat o postup (činnost a nečinnost) související s výkonem pravomocí orgánu veřejné moci. Pojem nesprávný chápeme v právním smyslu jako protiprávní, tzn. že takový úřední postup porušuje právní normy.²⁸ Máme charakterizované jednotlivé části a teď se pustíme do samotného pojmu nesprávného úředního postupu.

Jak již víme jednou ze skutkových podstat zakládající odpovědnost státu je nesprávný úřední postup (ve smyslu § 13 odst. 1 OdpŠk). Ustanovení § 13 odst. 1 a § 22 odst. 1 OdpŠk nám poskytuje pouze částečnou definici, poněvadž za nesprávný úřední postup považuje také porušení povinnosti učinit úkon nebo vydat rozhodnutí v zákonem stanovené lhůtě nebo ve lhůtě přiměřené (není-li zákonná lhůta stanovena).²⁹ Podstatné je použití slovíčka „také“ na základě, kterého lze dovozovat, že jde o určitou podmnožinu případů nesprávného úředního postupu, nikoliv o taxativní výčet.³⁰ A tedy „*problém rychlosti řízení je tak zdůrazněn na úkor velmi široké škály jiných potenciálních a nepochybně neméně závažných pochybení zakládajících nesprávný úřední postup*“.³¹

Právě z důvodu mnohotvárnosti nelze podat výstižnou definici a ani takové případy taxativně vymežit. Jedná se tedy o legislativní záměr zákonodárce neposkytnou definici nesprávného úředního postupu, kterou odůvodňuje právě rozmanitostí postupů orgánů veřejné moci a možných forem jejich nesprávnosti.³²

Ani dřívější zákon č. 58/1996 Sb., blíže nedefinoval pojem nesprávného úředního postupu, ujala se vymezení tohoto pojmu judikatura. Nejvyšší soud ČR dovodil, že „*nesprávným úředním postupem se rozumí porušení pravidel předepsaných právními normami pro počínání státního orgánu při jeho činnosti (zpravidla jde o postup, který nesouvisí s rozhodovací činností)*“.³³ Obdobně pak

²⁸ FRUMAROVÁ, Kateřina. *Ochrana před nečinností veřejné správy*. Praha: Leges, 2012, s. 238.

²⁹ FRUMAROVÁ, Kateřina. *Ochrana před nečinností veřejné správy*. Praha: Leges, 2012, s. 237.

³⁰ IŠTVÁNEK, František. *Zákon o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 119.

³¹ VOJTEK, Petr. K některým otázkám nesprávného úředního postupu v rozhodnutích Nejvyššího soudu ČR. *Soudní rozhledy*, 2000, č. 10, s. 293.

³² MATES, Pavel a Jakub SEVERA. *Odpovědnost státu za výkon veřejné moci*. Praha: Leges, 2014, s. 52–53.

³³ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 8. 2. 2001, sp. zn. 25 Cdo 38/2000.

v rozhodnutí sp. zn. 25 Cdo 786/99 Nejvyšší soud ČR definoval nesprávný úřední postup jako „*jakoukoli činnost spojenou s výkonem pravomocí státního orgánu, dojde-li při ní nebo v jejím důsledku k porušení pravidel předepsaných právními normami pro počínání státního orgánu nebo k porušení pořádku určeného povahou a funkcí postupu*“.

Z výše uvedeného vyplývá, že se může jednat o jakoukoliv činnost státního orgánu při výkonu veřejné moci, ale i nečinnost spočívající v porušení povinnosti vydat rozhodnutí nebo učinit úkon v zákonem stanovené lhůtě nebo ve lhůtě přiměřené. A je poté na rozhodovací praxi soudu, aby stanovila, v kterých případech se jedná o nesprávný úřední postup. Judikatura nám poskytuje pozitivní i negativní způsob vymezení nesprávného úředního postupu.

Za nesprávný úřední postup nelze považovat například rozhodovací činnost nebo legislativní činnost. Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 25. 8. 2009, sp. zn. 25 Cdo 1018/2007 nám poskytlo negativní vymezení, ve kterém stanovilo, že samotnou rozhodovací činnost nelze hodnotit jako nesprávný úřední postup. Nastane-li situace, kdy se nesprávný úřední postup vykonávaný v rámci rozhodovací činnosti projeví v samotném rozhodnutí, nelze mluvit o odpovědnosti ve smyslu § 13 odst. 1 OdpŠk. Úředním postupem, který směřuje k vydání rozhodnutí, rozumíme například shromažďování podkladů, hodnocení zjištěných skutečností a jejich právního posouzení.³⁴

Přijímání zákonů hlasováním v Poslanecké sněmovně nebo v Senátu Parlamentu ČR nelze považovat za úřední postup ve smyslu § 13 odst. 1 OdpŠk. Neexistuje pravidlo či předpis, který by upravoval, jaký má být výsledek hlasování nebo jak má samotná zákon vypadat, proto nelze dovést z výsledku hlasování odpovědnost státu za škodu ve vztahu k občanům. Ani proces vydání normativního právního aktu vládou není nesprávným úředním postupem.³⁵

Naopak se za nesprávný úřední postup považuje například zveřejnění nesprávných údajů o kontrole Českou obchodní inspekcí, pozdní zapsání poznámky do katastru nemovitostí katastrálním úřadem, poškození majetku povinného při realizaci výkonu rozhodnutí, porušení oznamovací povinnosti orgánem veřejné moci, nepřiměřená délka řízení a mnoho dalších.³⁶

Závěrem lze konstatovat, že zákonodárce mohl využít přesnější vymezení tohoto pojmu, aniž by omezil okruh úředních postupů. Je zřejmé, že nelze poskytnout taxativní výčet právě z důvodu rozmanitosti forem postupů orgánů veřejné moci. Ale sám zákonodárce v důvodové zprávě k OdpŠk vyznačil nesprávný úřední postup specifičtěji, kdy stanovil, že se jedná

---

³⁴ VOJTEK, Petr a Vít BÍČÁK. *Odpovědnost za škodu při výkonu veřejné moci: komentář*. 4. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2017, s. 147.

³⁵ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 13. 7. 2011, sp. zn. 25 Cdo 1210/2009.

³⁶ SIMON, Pavel. *Odpovědnost za škodu při výkonu veřejné moci*. V Praze: C.H. Beck, 2019, s. 179–253.

o činnost příslušných orgánů i jejich nečinnost. Případně také mohl využít podobné definice, které nám poskytla rozhodovací soudní praxe (viz výše uvedené definice nesprávného úředního postupu). Jelikož i tyto definice nás nijak neomezují, co se týče okruhu úředních postupů. A právě z důvodu mnohotvárnosti úředních postupů se ve čtvrté kapitole dopodrobna zabývám vybranými příklady nesprávného úředního postupu.

3 Podmínky odpovědnosti za nesprávný úřední postup

OdpŠk stanoví 3 podmínky, které musí být současně splněny, aby byl stát odpovědný za škodu, jenž byla způsobena při výkonu veřejné moci. První podmínkou je nezákonné rozhodnutí či nesprávný úřední postup. Druhou podmínkou je vznik škody či nemajetkové újmy. A třetí podmínka je příčinná souvislost mezi vzniklou škodou (nemajetkovou újmou) a nezákonným rozhodnutím či nesprávným úředním postupem. Pokud jsou všechny podmínky splněny, pak se stát nemůže zprostit odpovědnosti. Odpovědnost za škodu podle OdpŠk je objektivní odpovědností.³⁷

3.1 Formy odpovědnosti

OdpŠk rozlišuje dvě skutkové podstaty zakládající odpovědnost státu a územně samosprávného celku za újmu, jedná se o nesprávný úřední postup a nezákonné rozhodnutí.

V ustanovení § 5 OdpŠk je stanoveno, že stát odpovídá za škodu způsobenou rozhodnutím vydaným v občanském soudním řízení, ve správním řízení, v řízení podle soudního řádu správního nebo v trestním řízení. Rozhodnutí je jednostranný správní úkon vykonatelů veřejné správy, prostřednictvím kterého zakládají, mění či ruší práva a povinnosti jmenovitě určených osob. Rozhodnutí může také potvrzovat, zda jmenovitě určená osoba má či nemá daná práva a povinnosti.³⁸ Důležitou podmínkou pro založení odpovědnosti dle OdpŠk je, aby „*pravomocné nebo bez ohledu na právní moc vykonatelné rozhodnutí bylo jako nezákonné zrušeno či změněno*“.³⁹

Kromě nezákonného rozhodnutí může stát odpovídat i za škodu, která byla způsobena nesprávným úředním postupem. Pojmem nesprávným, pak máme na mysli protiprávní úřední postup (není v souladu s právními normami).⁴⁰ Samostatnému pojmu nesprávného úředního postupu jsem se věnovala v předcházející kapitole.

Je podstatné rozlišovat situace, kdy se jedná o nesprávný úřední postup a kdy o nezákonné rozhodnutí. Poněvadž zde platí zásada, co je nesprávným úředním postupem nemůže být nezákonným rozhodnutím a naopak. V některých případech může dojít k tomu, že nesprávný úřední postup vyústí ve vydání rozhodnutí. A pouze takové rozhodnutí bude důvodem zakládající odpovědnost státu za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci, nikoliv samotný nesprávný postup.⁴¹

³⁷ SIMON, Pavel. *Odpovědnost za škodu při výkonu veřejné moci*. V Praze: C.H. Beck, 2019, s. 71.

³⁸ HENDRYCH, Dušan a kol. *Správní právo: obecná část*. 9. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2016, s. 133–135.

³⁹ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. 6. 1999, sp. zn. 2 Cdon 129/97.

⁴⁰ HENDRYCH, Dušan a kol. *Správní právo: obecná část*. 9. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2016, s. 440.

⁴¹ SIMON, Pavel. *Odpovědnost za škodu při výkonu veřejné moci*. V Praze: C.H. Beck, 2019, s. 72.

3.2 Újma

Jak již bylo zmíněné vznik újmy je jednou z podmínek odpovědnosti. Je zapotřebí si odpovědět na otázku: Co je újma? Odpššk neposkytuje vlastní definici. Chceme-li definovat újmu, musíme se řídit obecnou úpravou v ObčZ či rozhodovací soudní praxí.⁴² Obecně se za újmu považuje „*ztráta, kterou někdo utrpí na statku chráněném právem, kterou právo uzná za hodnotu nápravy.*“⁴³

3.2.1 Majetková újma

Mezi majetkovou újmu patří reálná škoda a ušlý zisk. Reálná škoda podle § 2984 ObčZ je škoda způsobená na jmění. Podle ustanovení § 495 ObčZ je jmění tvořeno majetkem osoby, ale také jeho dluhy. Musíme na to brát ohledem především u stanovení počátku běhu promlčecí lhůty, jelikož se poškozený o vzniku škody dozví v momentě, kdy mu vznikne dluh (nikoliv ve chvíli zmenšení majetku) a promlčecí lhůta začne běžet dříve. Do reálné škody se zahrnují i náklady na zjištění rozsahu a výše škody, na její odvrácení či odstranění škodlivého následku.⁴⁴

„*Ušlý zisk je v podstatě ušlým majetkovým prospěchem spočívajícím v nenastalém zvětšení majetku poškozeného, které bylo možno důvodně očekávat s ohledem na pravidelný běh věcí, pokud by nebylo došlo ke škodné události.*“⁴⁵ Musí být prokázáno, že k ušlému zisku skutečně došlo, nepostačuje tedy tvrdit, že mohlo dojít k ušlému zisku.⁴⁶ Pro lepší představu toho, co se považuje za ušlý zisk, zde uvedu pár příkladů z judikatury Nejvyššího soudu ČR.

Ušlý zisk může spočívat v rozdílu ceny, za kterou by mohla být věc prodána, kdyby nedošlo ke škodné události, jež zabránila takovému prodeji. V rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ze dne 7. 11. 2012, sp. zn. 28 Cdo 2426/2012 došlo k ušlému zisku na základě nezákonné blokace majetku. Poškozený tedy po určitou dobu nemohl nakládat se svým majetkem, to znamená, že jej nemohl prodat. Nedošlo ke snížení majetku, ale škoda je zde v podobě ušlého zisku. Podstatné je prokázat, že obvyklá cena daného majetku je nižší než cena, za kterou měl být majetek prodán, ale k prodeji nedošlo v příčinné souvislosti s nezákonnou blokadou.⁴⁷

Charakter ušlého zisku může mít ušlé dědictví. Tímto případem se zabýval soud například v usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 25. 2. 2003, sp. zn. 25 Cdo 1294/2001. Žalobce měl nabýt dědictví na základě závěti pořízené formou notářského zápisu. Tomu se nestalo, poněvadž závěť napsaná státní notářkou, nerespektovala obecná ustanovení notářského

⁴² SIMON, Pavel. *Odpovědnost za škodu při výkonu veřejné moci*. V Praze: C.H. Beck, 2019, s. 1.

⁴³ ELIÁŠ, K. a kol. *Občanské právo pro každého. Pohledem (nejen) tvůrce nového občanského zákoníku*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013, s. 259.

⁴⁴ SIMON, Pavel. *Odpovědnost za škodu při výkonu veřejné moci*. V Praze: C.H. Beck, 2019, s. 1-3.

⁴⁵ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 23. 8. 2007, sp. zn. 25 Cdo 296/2006.

⁴⁶ SIMON, Pavel. *Odpovědnost za škodu při výkonu veřejné moci*. V Praze: C.H. Beck, 2019, s. 1-3.

⁴⁷ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 7. 11. 2012, sp. zn. 28 Cdo 2426/2012.

řádu. Státní notářka se dopustila nesprávného úředního postupu, jelikož vykonávala činnost orgánu státu. Příčinnou majetkové újmy, je vada závěti, pro niž se povolanému dědici nedostalo dědictví. Ušlým ziskem je zde hodnota dědictví, o kterou se nezvětšil jeho dosavadní majetkový stav.⁴⁸

Rozlišujeme tyto způsoby odškodnění majetkové újmy: naturální restituci nebo peněžní náhradu. Škoda se nahrazuje formou naturální restituce, tzn. uvedením do předešlého stavu, jak stanovuje ustanovení § 2951 ObčZ. Uvedením do předešlého stavu máme na mysli opravu poškozené věci, poskytnutí nové věci jedná-li se o věc zastupitelnou nebo vrácení věci odcizené. K odškodnění újmy formou peněžní náhrady dochází, pokud není možné škodu nahradit formou naturální restituce anebo poškozený zažádal o náhradu takovým to způsobem. Výše peněžité náhrady by měla vycházet z obvyklé ceny věci a mělo by to odpovídat tomu, co poškozený musí vynaložit na obnovení stavu majetku (§ 2969 odst. 1 ObčZ).⁴⁹

V některých případech může poškozený žádat cenu zvláštní oblíby. Ta se poskytuje má-li věc nízkou tržní hodnotu, ale zároveň má speciální význam pro vlastníka věci.⁵⁰ Musí být splněny podmínky stanovení v § 2969 odst. 2 ObčZ, škudce poškodí věc ze svévole nebo škodolibosti.

3.2.2 Nemajetková újma

Nemajetkovou újmu lze jednoduchým způsobem definovat jako jakoukoliv újmu, která není majetkovou újmu. Nemajetková újma spočívá v zásahu do osobnosti člověka, respektive zasažení do jeho práv a svobod. Typicky je narušeno právo na život, zdraví, svoboda, důstojnost, čest apod.⁵¹

Nemajetková újma je spojena s duševními útrapami poškozeného, takové útrapy nelze žádným způsobem změřit, poněvadž záleží na subjektivním úsudku dané osoby.⁵² Při zjišťování, zda vznikla nemajetková újma, dochází k dovozování vzniku nemajetkové újmy na základě objektivního důvodu. Objektivní důvod je dán tehdy, pokud by se vzhledem k okolnostem daného případu i jiná osoba ve stejném postavení cítila poškozeně.⁵³

Nemajetková újma může být způsobena například nepřiměřenou délkou řízení. Účastník řízení žije ve stavu nejistoty a obav po celou dobu řízení až do vydání konečného rozhodnutí.

⁴⁸ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 2. 2003, sp. zn. 25 Cdo 1294/2001.

⁴⁹ SIMON, Pavel. *Odpovědnost za škodu při výkonu veřejné moci*. V Praze: C.H. Beck, 2019, s. 21–22.

⁵⁰ VOJTEK, Petr a Vít BÍČÁK. *Odpovědnost za škodu při výkonu veřejné moci: komentář*. 4. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2017, s. 227–228.

⁵¹ IŠTVÁNEK, František. *Zákon o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 16.

⁵² IŠTVÁNEK, František. *Zákon o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2017, s. 205.

⁵³ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 11. 11. 2015, sp. zn. 30 Cdo 3849/2014.

Osobě se kompenzuje to, že je ve stavu nejistoty udržována nepřiměřeně dlouhou dobu, ale v souvislosti s nepřiměřenou délkou řízení může zároveň dojít i například k poškození dobrého jména apod.⁵⁴

U nemajetkové újmy rozlišujeme tři typy odškodnění: peněžní zadostiučinění, morální zadostiučinění a jinou formu zadostiučinění. Soud sám rozhodne, jakou formou odškodnění využije, ale musí se řídit podle pořadí, které je stanoveno v ustanovení §31a odst. 2 OdpŠk.

Mezi morální zadostiučinění patří konstatování porušení práva a omluva.⁵⁵ Odškodnění formou konstatování porušení práva se využívá pouze jedná-li se o újmu zanedbatelné hodnoty. Podstatné je uvést, které základní právo bylo porušeno a jakým způsobem do tohoto práva bylo zasááno. Kromě skutečnosti, že se jedná o jednu z možností satisfakce, je zároveň konstatování porušení práva předpokladem pro náhradu újmy formou peněžní kompenzace, popř. omluvy. Ve společnosti je běžné, aby se strana, jež způsobila druhému újmu, za takové pochybení omluvila.⁵⁶ Jak konstatoval Nejvyšší soud, tak „*omluva zahrnuje vyjádření subjektivního požadavku poškozeného na projev jemu vstřícné vůle státu uznat chybu.*“⁵⁷ Jinou formu zadostiučinění představuje zmírnění ukládaného trestu u nepřiměřeně dlouhého trestního řízení nebo zastavení nepřiměřeně dlouhého řízení.⁵⁸

Poslední způsob odškodnění je peněžní zadostiučinění. Chceme-li stanovit výši zadostiučinění musíme přihlédnout k okolnostem, za nichž vznikla újma a jak závažná byla, jak je vymezeno v § 31a odst. 2 OdpŠk. Soud při určení výše zadostiučinění vychází z jiných případů, které se shodují v podstatných znacích s daným případem. Nenalezne-li soud obdobný případ, je zapotřebí jej srovnat s jinými případy náhrady nemajetkové újmy. Není-li možné, aby se soud řídil jiným rozhodnutím, musí při určování výše přihlédnout k ekonomické situaci v ČR a k tomu, aby byla výše přiměřená a odpovídala obecné představě spravedlnosti.⁵⁹

3.3 Příčinná souvislost

Má-li být naplněna třetí podmínka odpovědnosti musí vzniknout újma v příčinné souvislosti s nezákonným rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem. Je důležité prokázat, že kdyby nedošlo k nezákonnému rozhodnutí nebo nesprávnému úřednímu postupu,

---

⁵⁴ KOLBA, Jan a Martina ŠULÁKOVÁ. *Nemajetková újma způsobená protiprávním výkonem veřejné moci*. Praha: Leges, 2014, s. 52–54.

⁵⁵ KOLBA, Jan a Martina ŠULÁKOVÁ. *Nemajetková újma způsobená protiprávním výkonem veřejné moci*. Praha: Leges, 2014, s. 62–63.

⁵⁶ SIMON, Pavel. *Odpovědnost za škodu při výkonu veřejné moci*. V Praze: C.H. Beck, 2019, s. 28–29.

⁵⁷ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 11. 1. 2012, sp. zn. 30 Cdo 2357/2010-I.

⁵⁸ SIMON, Pavel. *Odpovědnost za škodu při výkonu veřejné moci*. V Praze: C.H. Beck, 2019, s. 31.

⁵⁹ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 16. 9. 2015, sp. zn. 30 Cdo 1747/2014.

tak by nevznikla ani škoda, mluvíme zde tedy o příčině a následku.⁶⁰ Může nastat situace, kdy újma vznikne na základě více příčin, pak je důležité, aby nesprávný úřední postup byl jednou z nich a představoval by příčinu podstatnou.⁶¹

Příčinnou souvislost zjistíme za pomoci faktických a právních kauzalit. Faktická (přírodní) kauzalita zkoumá, zda by došlo k újmě, i kdyby nevznikla předpokládaná okolnost. Důležitým faktorem je, zda škoda vznikne, i když si odmyslíme údajnou příčinu. Využívá se zde tzv. teorie podmínky, která nám pomůže určit skutečnou příčinu újmy.⁶² Poněvadž je běžné, že škoda je způsobena více skutečnostmi, je důležité určit právě relevantní příčinu. Zkoumají se pouze podstatné příčiny, které jsou významné pro odpovědnost za škodu a bez nichž by nevznikla újma.⁶³

Právní kauzalita vychází ze dvou teorií. Teorie ochranného účelu spočívá v tom, že dlužník odpovídá pouze za porušení zájmů, které byli předmětem ochrany příslušné smlouvy.⁶⁴ V souvislosti s touto teorií jsou spojené tři oblasti ochrany, které se posuzují. U osobní ochrany se zaměřujeme na to, které osoby jsou chráněny. Věcná oblast se zabývá hodnotami, jenž mají být normou chráněny. Modální oblast zvažuje, před jakým mechanismem vzniku škody má norma chránit. V případě, kdy nám nepomůže teorie ochranného účelu, je zapotřebí využít teorie adekvátní příčinné souvislosti.⁶⁵ Smyslem teorie adekvátní příčinné souvislosti je nařídit náhradu škody v případě, kdy se dal předvídat škodlivý následek. To znamená, že škůdce nemusel škodu způsobit, mohl jednat jiným způsobem.⁶⁶

Nejvyšší soud se v některých svých rozhodnutích zabýval existencí příčinné souvislosti mezi nesprávným výkonem veřejné moci a tvrzenou újmu. Například v usnesení NS 25 Cdo 487/2003 nebyla nalezena příčinná souvislost mezi škodou, která byla způsobena zdravotnickému zařízení nezaplacením nákladů spojených s léčením cizince, a nesprávným úředním postupem, jenž je v tomto případě nesprávný postup při prodloužení povolení k pobytu Policií ČR. Policie ČR vydala povolení k pobytu, i přestože nebylo doloženo zdravotní pojištění podle zákona č. 362/1999 Sb., ale pouze doklad o úrazovém zdravotním pojištění. Nejvyšší soud dospěl k závěru, že příčinnou snížení majetkového stavu nemocnice byl zdravotní stav vyžadující léčbu, nikoliv nesprávný úřední postup. Samotné ustanovení §30 odst. 1 písm. C) ZdravZ stanoví, že cizincům lze poskytnou zdravotní péči za přímou úhradu, nehradí-li tyto

---

⁶⁰ VOJTEK, Petr a Vít BÍČÁK. *Odpovědnost za škodu při výkonu veřejné moci: komentář*. 4. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2017, s. 68.

⁶¹ FRUMAROVÁ, Kateřina. *Ochrana před nečinností veřejné správy*. Praha: Leges, 2012, s. 252.

⁶² SIMON, Pavel. *Odpovědnost za škodu při výkonu veřejné moci*. V Praze: C.H. Beck, 2019, s. 74-75.

⁶³ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 22. 1. 2014, sp. zn. 30 Cdo 1729/2013.

⁶⁴ Nález Ústavního soudu ze dne 1. 11. 2007, sp. zn. I. ÚS 312/05.

⁶⁵ SIMON, Pavel. *Odpovědnost za škodu při výkonu veřejné moci*. V Praze: C.H. Beck, 2019, s. 76-77.

⁶⁶ Nález Ústavního soudu ze dne 1. 11. 2007, sp. zn. I. ÚS 312/05.

náklady zdravotní pojišťovna na základě zdravotního pojištění. Nemocnice má právo na přímou úhradu nákladů a pacient má povinnost uhradit náklady léčby.⁶⁷

Usnesení NS 28 Cdo 4129/2010 se zabývalo příčinnou souvislostí mezi újmou, která vznikla mediálními útoky na veřejně známou osobu, a tvrzeným nesprávným úředním postupem, jenž spočívá v průtazích pozdějšího trestního řízení. Žalobkyni poklesla tržba z důvodu negativní mediální kampaně. Na základě toho žalobkyně podala trestní stíhání. Z obsahu vyplývá, že napřed došlo k újmě a až poté došlo k průtahům v trestním řízení. Z definice příčinné souvislosti víme, že nesprávným úředním postupem musí dojít ke vzniku újmy (aby byl stát odpovědný podle OdpŠk) musí jít tedy o příčinu a následek. Příčinou újmy tedy byli negativní články a odpovědnost za vzniklou škodu by mělo nést nakladatelství, jenž tyto články zveřejňovalo, nikoliv stát. Pokud by nedošlo k vydání takových článků, žalobkyni by nebyla způsobena škoda a nemuselo by tedy dojít k trestnímu stíhání. Žalobkyně se tedy nemůže domáhat náhrady škody u státu, jelikož neexistuje příčinná souvislost mezi újmou a nesprávným předním postupem.⁶⁸

---

⁶⁷ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 2. 2004, sp. zn. 25 Cdo 487/2003.

⁶⁸ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 11. 5. 2011, sp. zn. 28 Cdo 4129/2010.

4 Příklady nesprávného úředního postupu

4.1 Nepřiměřená délka řízení

Právo na projednání věci v přiměřené lhůtě je upraveno v článku 6 odst. 1 sdělení č. 209/1992 Sb., o sjednání Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a Protokolů na tuto Úmluvu navazujících (dále jen „EÚLP“). Obdobně lze požit i článek 38 odst. 2 LZPS, které zakotvuje právo na projednání soudní věci bez zbytečných průtahů. Stát odpovídá za újmu, která byla způsobena nesprávným úředním postupem spočívající v porušení povinnosti učinit úkon nebo vydat rozhodnutí v přiměřené lhůtě (ve smyslu § 13 odst. 1 OdpŠk).

Nejvyšší soud ČR se chopil sjednocovací úlohy a vymezil jakým způsobem by se mělo postupovat při zjištění, zda byla věc projednána v přiměřené lhůtě či nikoliv. Je zapotřebí rozlišit, jestli se jedná o průtahy v řízení nebo o nepřiměřenou délku.⁶⁹ Poté je zapotřebí posoudit samotnou délku řízení podle okolností stanovených v § 31a odst. 3 OdpŠk. Jedná se o demonstrativní výčet, to znamená, že je možné vzít v úvahu i jiné okolnosti než ty, které nám stanovuje zákon.⁷⁰

Průtahy řízení představují neopodstatněnou nečinnost orgánu veřejné moci mezi jednotlivými úkony, ale přesto není celková doba řízení nepřiměřená. Nepřiměřenou dobou řízení máme na mysli samotnou délku řízení. Průtahy řízení mohou být jednou z příčin vzniku nepřiměřené délky řízení.⁷¹ „K porušení práva na přiměřenou délku řízení může dojít i tehdy, nedošlo-li v řízení k průtahům, a naopak, i když k průtahům v řízení došlo, nemusí se vždy jednat o porušení práva na přiměřenou délku řízení, jestliže řízení jako celek odpovídá dobou svého trvání času, v němž je možné uzavření řízení zpravidla očekávat.“⁷²

„Pro účely posouzení přiměřenosti doby řízení je především nutno ohraničit dobu jeho trvání, tedy určit jeho počátek a konec.“⁷³ Počátek řízení se rozlišuje podle toho, zda se řízení zahajuje návrhem nebo se zahajuje z moci úřední. Je-li zahájeno na návrh, pak se za počátek řízení považuje den, kdy tento návrh došel orgánu veřejné moci. Jedná-li se o řízení, které se zahajuje z moci úřední, je započato dnem, kdy rozhodnutí o zahájení řízení je doručeno účastníkovi. U trestního řízení je začátkem chápán den, ve kterém bylo osobě podezřelé ze spáchání trestného činu doručeno

⁶⁹ Stanovisko Nejvyššího soudu ze dne 13. 4. 2011, sp. zn. Cpjn 206/2010.

⁷⁰ FRUMAROVÁ, Kateřina. *Ochrana před nečinností veřejné správy*. Praha: Leges, 2012, s. 262.

⁷¹ KOLBA, Jan a Martina ŠULÁKOVÁ. *Nemajetková újma způsobená protiprávním výkonem veřejné moci*. Praha: Leges, 2014, s. 76.

⁷² Stanovisko Nejvyššího soudu ze dne 13. 4. 2011, sp. zn. Cpjn 206/2010

⁷³ FRUMAROVÁ, Kateřina. *Ochrana před nečinností veřejné správy*. Praha: Leges, 2012, s. 240.

usnesení o zahájení trestního stíhání.⁷⁴ Platí, že ne pro všechny účastníky je stejný okamžik zahájení řízení. Přistoupil-li účastník do řízení později, považuje se počátkem moment, ve kterém tato osoba vstoupila do řízení.⁷⁵ Výjimku představuje osoba, která vstoupí do řízení jako dědic původního žalobce, jelikož se celková délka řízení počítá ode dne, kdy bylo takové řízení zahájeno právním předchůdcem.⁷⁶

Koncem řízení se obecně rozumí okamžik nabytí právní moci posledního rozhodnutí vydaného v daném řízení. V ČR se do celkové doby řízení započítává i řízení o odvolání, kasační či ústavní stížnost, řízení o žalobě pro zmatečnost.⁷⁷ Do celkové délky se započítává i doba od skončení řízení, které je považováno za zmatečné, do začátku řízení o žalobě pro zmatečnost i samotné projednávání žaloby.⁷⁸ V některých typech řízení byl judikaturou dovozen odlišný konec řízení. Jedná se například o konkursní řízení, které je ukončeno až po splnění rozvrhového usnesení, nikoliv samotným vydáním usnesení v konkursním řízení.⁷⁹

Délku řízení je zapotřebí posuzovat u jednotlivých případů individuálně, tedy přihlídnout ke konkrétním okolnostem řízení. Ustanovení §31a odst. 3 OdpŠk nám poskytuje pouze demonstrativní výčet kritérií pro posouzení délky řízení, ale přihlíží se i k jiným okolnostem. Jednou z možných příčin prodloužení délky řízení je složitost případu. Zkoumá se složitost procesní, skutková i hmotněprávní.⁸⁰ K procesní složitosti dochází zejména využívá-li účastník svého procesního práva (podávání opravných prostředků, podávání námitek) a řízení tak probíhá ve více instancích, a to prodlužuje celkovou délku např. o dobu potřebnou k předložení věci přezkumnému soudu.⁸¹ V úvahu se musí vzít i složitost skutková, tzn. rozsah tvrzených skutečností a prováděného dokazování, například dochází k vyslýchání mnoha svědků, dokazování za pomoci znaleckých posudků apod. Poslední je složitost právního posouzení. Bere se v úvahu četnost obdobných řízení nebo alespoň existence řízení s podobnými skutkovými okolnostmi či vyskytuje-li se v dané oblasti ustálená judikatura.⁸² Všechny výše uvedené faktory ovlivňují samotnou délku řízení. Proto považují za správné, že se složitost případu posuzuje jak ze strany skutkové, procesní, tak i

---

⁷⁴ Stanovisko Nejvyššího soudu ze dne 13. 4. 2011, sp. zn. Cpjn 206/2010.

⁷⁵ KOLBA, Jan a Martina ŠULÁKOVÁ. *Nemajetková újma způsobená protiprávním výkonem veřejné moci*. Praha: Leges, 2014, s. 79.

⁷⁶ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 5. 10. 2010, sp. zn. 30 Cdo 4815/2009.

⁷⁷ KOLBA, Jan a Martina ŠULÁKOVÁ. *Nemajetková újma způsobená protiprávním výkonem veřejné moci*. Praha: Leges, 2014, s. 80.

⁷⁸ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 11. 9. 2012, sp. zn. 30 Cdo 2303/2011.

⁷⁹ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. 5. 2012, sp. zn. 29 Cdo 2012/2010.

⁸⁰ KOLBA, Jan a Martina ŠULÁKOVÁ. *Nemajetková újma způsobená protiprávním výkonem veřejné moci*. Praha: Leges, 2014, s. 85–87.

⁸¹ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 22. 8. 2017, sp. zn. 30 Cdo 3175/2015.

⁸² KOLBA, Jan a Martina ŠULÁKOVÁ. *Nemajetková újma způsobená protiprávním výkonem veřejné moci*. Praha: Leges, 2014, s. 88.

hmotněprávní. Je totiž pravda, že pokud se například nevyskytuje ustálená judikatura v dané oblasti, zabere soudům více času posoudit danou problematiku, než když existují případy s obdobnými okolnostmi a tím pádem mají „berličku, o kterou se mohou opřít“.

Další kritérium, které se posuzuje je samotné chování poškozeného. Poškozený svým jednáním může samotnou délku řízení prodloužit. Mezi takové jednání patří nečinnost poškozeného (např. nereagování na výzvu soudu), obstrukční chování (př. činění nejasných podání, četné změny žalobních návrhů). Takové to chování se přičítá k tíži poškozeného. Na druhou stranu může poškozený svým jednáním zkrátit celkovou délku řízení, např. využije-li dostupné prostředky pro odstranění průtahů. Pokud takových prostředků nevyužije nelze mu to přičítat k tíži.⁸³

V souvislosti s délkou řízení se hodnotí i samotný postup orgánu veřejné moci. Orgán veřejné moci musí rozhodnout nebo učinit úkon v zákonem stanovené lhůtě či lhůtě přiměřené, zachovat zákonem předepsané postupy, dodržet procesní práva účastníků a zároveň pečlivě a svědomitě posoudit daný případ. Porušení práva na projednání v přiměřené době může být způsobeno postupem, který lze kvalifikovat jako bezdůvodnou nečinnost, svévoli či neschopnost vedoucí k průtahům řízení, tzn. že dochází k pochybení na straně orgánu veřejné moci. Jedná se například o prodlevy při předávání spisu mezi dotčenými institucemi, průtahy při vypracování znaleckého posudku, nerespektování právního názoru Nejvyššího soudu, Nejvyššího správního soudu či Ústavního soudu, který byl zveřejněn v příslušné sbírce rozhodnutí apod.⁸⁴

Lze konstatovat, že je zapotřebí vzít v úvahu nejen postup orgánu veřejné moci, ale i chování poškozeného, jelikož se oba dva mohou zapříčinit na prodloužení délky řízení. Pro orgány veřejné moci to představuje náročný proces, při kterém musí rozhodnout či učinit úkon v přiměřené lhůtě a dodržet zákonné postupy a procesní práva účastníků a zároveň věc posoudit pečlivě. Neměla by jim být práce komplikované například nečinností poškozeného či jiným chováním. Zároveň by orgán veřejné moci měl zabránit tomu, aby došlo k porušení práva na projednání věci v přiměřené době. Z toho důvodu považují za důležité hodnotit postup orgánu veřejné moci i chování poškozeného.

Poslední kritérium beroucí se v úvahu je význam řízení pro poškozeného. Hrají zde roli typová hlediska, tedy o jaké právo anebo povinnost se řízení vede, jakým způsobem je takové právo či povinnost důležité v životě člověka. Patří tam řízení, jejichž předmětem je právo na ochrana osobnosti, rodinněprávní vztahy, pracovněprávní vztahy či řízení ve věcech

---

⁸³ SIMON, Pavel. *Odpovědnost za škodu při výkonu veřejné moci*. V Praze: C.H. Beck, 2019, s. 284.

⁸⁴ KOLBA, Jan a Martina ŠULÁKOVÁ. *Nemajetková újma způsobená protiprávním výkonem veřejné moci*. Praha: Leges, 2014, s. 91–93.

osobního stavu apod. Důležitým hlediskem je i věk a zdravotní stav účastníka řízení. Zejména jde o osoby vážně nemocné či ve vyšším věku, jelikož ty vnímají nepřiměřenou délku řízení intenzivněji. Typovým hlediskem je i samotné tvrzení poškozeného, že došlo k ovlivnění životní situace, musí však toto tvrzení prokázat. Například na základě dlouhého řízení došlo k rozpadu manželství.⁸⁵ Soud musí uvést, které kritéria se při hodnocení přiměřenosti délky řízení projevila, že dospěl k závěru, že se jedná o délku nepřiměřenou.

Příkladem nepřiměřené délky řízení je třeba rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. 1. 2013, sp. zn. 30 Cdo 4091/2011. Nejvyšší soud ČR konstatoval: „*Nepřijaly-li státní orgány za účelem umožnění styku rodiče s nezletilým dítětem veškerá opatření, která od nich bylo možno v konkrétním případě rozumně očekávat, popřípadě je přijaly s prodlením, jde o případ nepřiměřeně dlouhého řízení, jímž mohlo být zasaženo právo na rodinný život (chráněné článkem 32 odst. 4 Listiny základních práv a svobod a článkem 8 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod).*“⁸⁶ V takovém to případě je nesprávným úředním postupem spatřovaném v nepřiměřené délce řízení zasaženo nejen do práva na projednání věci v přiměřené lhůtě (čl. 38 LZPS a čl. 6 EÚLP), ale i práva na rodinný život (čl. 32 LZPS a čl. 8 EÚLP). Státní orgán by měl jednat způsobem, který umožňuje rozvíjet vztah mezi dotyčným rodičem a dítětem. Aby umožnil rozvoj vztahu rodiče a dítěte musí přijmou vhodná opatření k navázání styku. Je důležité prokázat, že státní orgán přijal veškerá, která od nich bylo možné očekávat a pokud tak neučiní jedná se o nesprávný úřední postup.

Na závěr bych ráda shrnula informace, které se musí vzít v úvahu při posuzování přiměřenosti délky řízení. Na začátek je důležité si stanovit, zda se ve skutečnosti jedná o nepřiměřenou délku řízení, a ne pouze o průtahy v řízení. Dále je pro posouzení délky řízení nutné stanovit si počátek a konec takového řízení. A poté už se v úvahu musí vzít konkrétní okolnosti. Mezi takové okolnosti se zejména řadí celková délka řízení, složitost řízení, chování poškozeného, postup orgánu veřejné moci během řízení, význam řízení pro poškozeného.

4.2 Vyznačení doložky právní moci

K nesprávným postupům dochází i v rámci činnosti soudů. Já si z této právní oblasti vybrala právě nesprávné vyznačení doložky právní moci na rozhodnutí, které není pravomocné. Nesprávné vyznačení právní moci může být způsobenou například chybou úředníka, vadami řízení projevující se v rozhodnutí nebo chybou na straně doručujícího orgánu.⁸⁷

⁸⁵ Stanovisko Nejvyššího soudu ze dne 13. 4. 2011, sp. zn. Cpjn 206/2010.

⁸⁶ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. 1. 2013, sp. zn. 30 Cdo 4091/2011.

⁸⁷ VOJTEK, Petr a Vít BIČÁK. *Odpovědnost za škodu při výkonu veřejné moci: komentář*. 4. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2017, s. 153.

Problémem souvisejícím s nesprávným vyznačením doložky právní moci se zabýval Krajský soud v Českých Budějovicích ze dne 8. 7. 1997, sp. zn. 6 Co 704/97. V tomto rozsudku došlo k vyznačení doložky právní moci na směnečném platebním rozkazu, který nebyl v době vyznačení pravomocný. Na základě doručanky pracovnice soudu vyznačila právní moc, později se však ukázalo, že pošta nedoručila tento platební rozkaz řádným způsobem (tedy do vlastních rukou účastníka). Z důvodu pochybení na straně pošty došlo k nesprávnému vyznačení právní moci pracovníci soudu. Stát odpovídá za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci bez ohledu na zavinění. V době, kdy pracovnice soudu vyznačovala právní moc sice postupovala správně, ale objektivně došlo k nesprávnému vyznačení právní moci. Žalobci tedy vznikla škoda způsobená nesprávným úředním postupem, a proto se může domáhat náhrady škody.

Ačkoliv v době vydání rozsudku platil zákon č. 54/1969 Sb., byl tento názor potvrzen i po přijetí zákona č. 82/1998 Sb., kdy například v usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 26. 9. 2007, sp. zn. 20 Cdo 923/2007 bylo prohlášeno, že *„vyznačení doložky právní moci na rozhodnutí, které dosud není pravomocné, je nesprávným úředním postupem ve smyslu § 13 zákona č. 82/1998 Sb.“*

Dalším případem zabývající se touto problematikou byl rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 31. 10. 2005, sp. zn. 28 Cdo 4035/2009. Žalobkyni bylo zapsáno vlastnické právo do katastru nemovitostí, jenomže na usnesení o příklepu byla nesprávně vyznačená doložka právní moci. Dva roky poté co žalobkyně užívala nemovitost v domnění, že je vlastníkem, bylo vydáno rozhodnutí o zrušení příklepu. Důvodem takové rozhodnutí byla chyba, které se dopustil exekutor před dražbou. Konala se druhá dražba, které se musela žalobkyně zúčastnit, poněvadž do nemovitosti investovala (zařízení provozovny). Nemovitost získala, ale za vyšší cenu než v první dražbě. V tomto případě bylo důležité zkoumat příčinnou souvislost mezi vzniklou škodou a nesprávným vyznačením doložky právní moci. Soud dospěl k závěru, že kdyby nedošlo k vyznačení právní moci, nebylo by zapsáno vlastnické právo do katastru nemovitostí a tím by se žalobkyně nedostala do pozice vlastníka. Jak je patrné došlo ke vzniku škody v důsledku nesprávného úředního postupu (je spatřován v nesprávném vyznačení doložky právní moci) a vzniká tedy odpovědnost podle OdpŠk.

Nejvyšší soud ČR však konstatoval, že pokud poškozený vydražil ve veřejné dražbě promlčenou pohledávku, ale nebyl původním věřitelem, může se domáhat náhrady vzniklé škody zapříčiněné nesprávně vyznačenou doložkou právní moci. Důležité je, jestli byla žalobkyně původním věřitelem nebo nebyla. Byla-li původním věřitelem a sama si zavinila nemožnost vymožení pohledávky, jelikož nezažalovala žalovanou o zaplacení částky před uplynutím promlčecí doby a v této žalobě mohla být úspěšná, i přes skutečnost, že došlo

k nesprávnému úřednímu postupu, nelze spatřovat příčinnou souvislost mezi nesprávným úředním postupem a vzniklou újmou. Spíše by se příčinná souvislost vztáhla k promlčení práva na zaplacení předmětné částky. Pokud však žalobkyně nebyla původním věřitelem, je potřeba se zaměřit na to, zda by pohledávku vydražila i přes skutečnost že by platební rozkaz nebyl opatřen doložkou právní moci. Žalobkyně mohla předpokládat, že je dané rozhodnutí pravomocné, bylo-li opatřeno doložkou právní moci. A příčinná souvislost se musí tedy zkoumat mezi vzniklou škodou a chybně vyznačenou doložkou právní moci, jak konstatoval dovolací soud.⁸⁸

Z výše uvedených závěrů vyplývá, že k nesprávnému úřednímu postupu může dojít víceméně z jakýchkoliv podstatných skutečností, které představují porušení povinností stanovené zákonem. Pokud dojde k nesprávnému vyznačení doložky právní moci a pokud je pak s tímto postupem spojen následek spočívající ve vzniku újmy, pak se lze domáhat náhrady škody podle OdpŠk, jelikož takovýto postup bude považován za nesprávný úřední postup. Samozřejmě je zapotřebí v konkrétních případech zkoumat, zda došlo k nesprávnému úřednímu postupu, jenž zakládá odpovědnost státu. Jelikož ne ve všech případech, ve kterých dojde k nesprávnému vyznačení právní doložky, se lze domáhat náhrady podle OdpŠk. Nejvyšší soud ČR došel k závěru, že škoda nevzniká, je-li na majetku provedena exekuce na základě nezrušeného exekučního titulu, i když je nesprávně opatřen doložkou právní moci. Jelikož se to žádným způsobem neodrazilo na povinnosti zaplatit předmětnou částku. Považuje se to pouze za nepříznivý důsledek nesprávného úředního postupu. Na druhou stranu bylo by prokázáno, že škoda vznikla na základě soudního rozhodnutí, které bylo opatřeno chybně vyznačenou doložkou právní moci, a že nebýt takového rozhodnutí povinnost zaplatit stanovenou částku by nevznikla, je možné se domáhat náhrady škody podle OdpŠk.⁸⁹

4.3 Exekuce

Stát může výkonem státní správy pověřit i právnické a fyzické osoby, mezi které řadíme například notáře nebo soudní exekutory. I přestože došlo k delegaci na jiné subjekty, nemůže se stát zbavit odpovědnosti za výkon státní správy.⁹⁰ Proto stát odpovídá i za úkony soudního exekutora, který vykonává exekuční činnost, sepisuje exekuční zápis anebo vykonává činnost, kterou byl pověřen soudem podle zvláštního zákona (ve smyslu § 4 OdpŠk). Tímto zvláštním

---

⁸⁸ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 13. 6. 2012, sp. zn. 28 Cdo 3930/2011.

⁸⁹ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. 10. 2010, sp. zn. 25 Cdo 3618/2008.

⁹⁰ MAISNEROVÁ, Barbora. Odpovědnost za škodu způsobenou soudním exekutorem. *Komorní listy*, 2013, č. 2, s. 32-35.

zákonem máme namysli zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ExŘ“).

Exekutor má povinnost nahradit újmu, kterou způsobil svou činností, nestanoví-li zvláštní zákon jinak (ve smyslu § 32 ExŘ). Na rozdíl od státu je možné, aby se exekutor zprostil povinnosti nahradit újmu, prokáže-li vynaložení veškerého úsilí, aby zabránil vzniku škody (ve smyslu § 32 odst. 2 ExŘ). Avšak samotné ustanovení stanoví, že není dotčena povinnost státu nahradit újmu podle OdpŠk.

Co se týče vzájemného vztahu odpovědnosti státu a odpovědnosti exekutora, tak odpovědnost soudního exekutora se vztahuje na jakoukoliv činnost podle ExŘ, zatímco u odpovědnosti státu se jedná je o úkony stanovení v § 4 OdpŠk. Upřednostňována je tedy odpovědnost státu za činnost soudního exekutora.⁹¹

Dále se zaměřím pouze na nesprávný úřední postup způsobený výkonem exekutorské činnosti, za nějž je odpovědný stát. Jedním z příkladů nesprávného postupu exekutora je nepřevzetí sepsané movité věci do své úschovy. Exekutor při výkonu exekuční činnosti je povinen převzít sepsanou movitou věc do své úschovy, případně zajistit její uložení u vhodného uschovatele. Pokud tak neučiní jedná se o nesprávný úřední postup. Musí být prokázáno, že exekutor nezajistil dostatečnou ochranu a z toho důvodu došlo k zničení nebo ztrátě věci. To samé platí za podmínky, že soudní exekutor takovou věc ponechal v prostorách vlastněných třetím subjektem a nedojednal způsob uskladnění sepsané movité věci.⁹²

Nejvyšší soud ČR se zabýval právní otázkou: Zda je stát odpovědný podle OdpŠk za škodu, kterou způsobil exekutor, který vymohl v exekučním řízení předmětnou částku, kterou ale nikdy nevrátil oprávněné osobě (podle § 46 odst. 4 zákon č. 120/2001 Sb., exekuční řád, v rozhodném znění do 31. 12. 2012) a vymožené peníze si nechal pro své osobní potřeby. Jelikož byla škoda způsobena při výkonu veřejné moci, která byla na exekutora přenesena a není-li exekutorem splněna povinnost spočívající ve vrácení částky oprávněné osobě, odpovídá stát za škodu, která byla způsobena nesprávným úředním postupem. Není podstatné, jakým způsobem exekutor využíval finanční prostředky získané exekucí.⁹³

Exekutor může přijmout od povinného plnění ještě před právní moci usnesení o nařízení exekuce, aniž bychom to považovali za bezdůvodné obohacení, a následně předat plnění oprávněné osobě. Nejvyšší soud ČR konstatoval, že exekutor může přijmout plnění od povinného ještě před samotnou exekucí, pokud tak učinil dobrovolně. Jelikož je naplněn účel

---

⁹¹ MAISNEROVÁ, Barbora. Odpovědnost za škodu způsobenou soudním exekutorem. *Komorní listy*, 2013, č. 2, s. 32-35.

⁹² Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 2. 5. 2012, sp. zn. 28 Cdo 399/2012.

⁹³ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 2. 11. 2016, sp. zn. 30 Cdo 2321/2016.

exekuce a to, aby exekutor vymohl pohledávku pro oprávněného a zároveň bylo co nejméně zasaženo do práv povinného. Problém nastává v momentě, kdy exekutor odevzdá plnění oprávněné osobě před nabytím právní moci usnesení o nařízení exekuce. Poněvadž v takovém to případě jedná exekutor v rozporu s ExŘ. Ustanovení § 47 odst. 2 ExŘ stanoví, že exekuce má být provedena po právní moci usnesení o nařízení exekuce. Exekutor se dopustil nesprávného úředního postupu, jelikož tak učinil při výkonu exekuční činnosti, vznikne na straně státu odpovědnost za škodu způsobenou nesprávným úředním postupem soudního exekutora.⁹⁴

Naopak o nesprávný úřední postup nejde, pokud nebyl podán návrh na odklad exekuce a soudní exekutor pokračoval ve výkonu exekučního titulu a nezkoumal zdravotní stav povinného, popř. příslušníků jeho rodiny. Nedochází k porušení právních norem, jelikož soudní exekutor postupoval podle ExŘ při výkonu exekuční činnosti, kterou na ni převedl soud. Ustanovení § 46 ExŘ stanovuje, že byla-li exekuce odložena, zastavena nebo došlo ke splnění vymáhané povinnosti nepokračuje exekutor v exekučním řízení. Vzhledem ke skutečnosti, že nebyl podán návrh na odložení exekuce, nedopustil se exekutor žádného pochybení, když pokračoval ve výkonu exekučního titulu.⁹⁵

4.4 Policie ČR

Ustanovení §11 zákon o Policii ČR, stanoví, že policista je povinen dbát, aby při plnění jejich úkolů nevznikla bezdůvodná újma. Tudiž se policista při svém postupu musí řídit zásadou přiměřenosti a zdrženlivosti. Tyto zásady mají zajistit, aby nedocházelo k nečinnosti ze strany policie, ale zároveň nedocházelo ke zbytečnému zásahu do práv a svobod osob.⁹⁶ V tomto směru lze odkázat na závěry Ústavního soudu ČR, ze kterých vyplývá, že: *„Každý zásah do osobní sféry jednotlivce, ať už je činěn v rámci jakéhokoliv postupu státu vůči jednotlivci, musí být ospravedlněn konkrétní skutečností, resp. důvodem takového omezení, a nikoliv proveden pouze proto, že orgán státu je takovou pravomocí formálně nadán. Takové obecné oprávnění je pouze předpokladem realizace takové omezovací pravomoci, nikoliv měřítkem jeho intenzity.“*⁹⁷ Náhrada škody je přitom upravena v §95 zákona o Policii ČR, přičemž se jedná o obecnou úpravu upravující odpovědnost státu za škodu způsobenou policií při plnění svých úkolů. OdpŠk je speciální právní úpravou, která upravuje odpovědnost za škodu způsobenou nelegálním postupem nebo nezákonným rozhodnutím, a má aplikační přednost.⁹⁸

⁹⁴ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 7. 4. 2010, sp. zn. 28 Cdo 3545/2009.

⁹⁵ Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 3. 4. 012, sp. zn. 28 Cdo 634/2012.

⁹⁶ VANGELI, Benedikt. *Zákon o Policii České republiky*. 2. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2014, s. 63–64.

⁹⁷ Nález Ústavního soudu ze dne 18. 11. 2008, sp. zn. I. ÚS 1835/07.

⁹⁸ VANGELI, Benedikt. *Zákon o Policii České republiky*. 2. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2014, s. 370-371.

S ohledem na předmět této bakalářské práce zaměřující se na pojem nesprávného úředního postupu lze poukázat na závěry rozhodovací soudní praxe Nejvyššího soudu ČR týkající se této právní oblasti. Nejvyšší soud ČR dospěl v rámci své rozhodovací praxe k závěru, že za nesprávný úřední postup se považuje i porušení povinnosti chránit bezpečnost osob a majetku ze strany policisty (ve smyslu § 2 zákona o Policii ČR). Policista je povinen poskytnout ochranu majetku, pokud je zřejmé, že majetek byl získán na základě spáchání trestného činu a tím bylo zasaženo do majetku poškozeného. Policista může zajistit majetek pouze na základě zákonného oprávnění (vychází především z trestního řádu). Shledá-li soud, že policisté měli a mohli poskytnout ochranu majetku poškozenému, ale neučinili tak, považuje se tento postup policejního orgánu za nesprávný úřední postup.⁹⁹ Souhlasím se závěry Nejvyššího soudu, Policie ČR jako orgán veřejné moci se musí řídit zákony a postupovat v mezích zákonů. Stanovil-li zákon o Policii ČR povinnost chránit bezpečnost osob a majetku, pak je policista povinen tuto povinnost splnit, neučiní-li tak dojde k porušení povinností stanovené zákonem. V tom případě se policista dopustí nesprávného úředního postupu, protože jak již víme z definice tohoto pojmu vyplývá, že se jedná o porušení povinností stanovené právní normou.

K nesprávnému úřednímu postupu může dojít také při registraci silničního motorového vozidla. Pracovník dopravního inspektorátu Policie ČR se může dopustit nesprávného postupu, jestliže vychází z údajů zapsaných v žádosti a tím poruší svoji povinnost zjistit při technické prohlídce číslo motoru a podvozku a ty poté neporovná s čísly uvedenými v dokladech. V Nejvyšším soudem ČR posuzovaném případě technik neodhalil pozměněné číslo podvozku, předpokládal správnost uvedených údajů v žádosti. Porušil svoji povinnost zjistit daná čísla, i když pozměněná čísla byla zjistitelná za použití jednoduchých a dostupných prostředků. Pozměněná výrobní čísla byla zapsána do technického průkazu. Žalobce na základě dokladů vystavených dopravním inspektorátem uzavřel kupní smlouvu, následně byl vůz nucen vydat německým orgánům (jednalo se o odcizené vozidlo), tím mu vznikla škoda a jednou z příčin byl právě nesprávný úřední postup pracovníka dopravního inspektorátu. Dovolací soud tedy s ohledem na individuální skutkové okolnosti dospěl k závěru, že z výše uvedených důvodů nese stát odpovědnost za způsobenou škodu.¹⁰⁰ Jedná se o podobný případ jako byl výše uvedený, kdy došlo k porušení povinností ze strany pracovníka dopravního inspektorátu Policie ČR. Podle mého názoru by každý ve své práci měl postupovat svědomitě a zodpovědně a dodržovat veškeré povinnosti, které mu z výkonu takové práce vyplývají a

---

⁹⁹ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 8. 9. 2015, sp. zn. 30 Cdo 1314/2013.

¹⁰⁰ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 16. 8. 2000, sp. zn. 25 Cdo 1099/99.

o to více jedná-li se o výkon veřejné správy. Pokud je tedy stanovena povinnost zjistit číslo motoru a podvozku při technické prohlídce, je zřejmé že nedodržení či zanedbání takové povinnosti představuje nesprávný úřední postup.

Naopak Nejvyšší soud ČR dospěl k závěru, že nesprávným úředním postupem není, pokud příslušný orgán při registraci silničního motorového vozidla nepožaduje po žadateli jiné doklady než ty, které jsou součástí přihlášky k registraci. Na základě přihlášky k registraci vozidla do registru silničních vozidel, příslušným orgánem byl vydán technický průkaz. Později se ukázalo, že vlastníkem vozidla je jiná osoba než osoba uvedená za vlastníka v přihlášce, a tedy došlo k tomu, že technický průkaz obsahoval nepravdivé údaje o vlastníkovi. V tomto případě však není možné se domáhat náhrady škody podle OdpŠk. Jelikož nám zákon č. 56/2001 Sb. taxativně stanoví náležitosti přihlášky k registraci silničního vozidla, ta by měla obsahovat údaje o vlastníkovi a provozovateli vozidla. Osoba podávající přihlášku svým vlastnoručním podpisem potvrzuje pravdivost uvedených informací. Zákon č. 56/2001 Sb. nestanovuje povinnost správnímu orgánu, aby údaje uvedené v přihlášce ověřoval. Pokud jsou tedy splněny formální předpoklady pro zápis do technického průkazu a správní orgán nemá žádný důvod pro ověřování jejich pravdivosti, je technický průkaz vydán na základě údajů v přihlášce. Z toho vyplývá, že se řídil zákonem č. 56/2001 Sb. a nemohl se dopustit nesprávného úředního postupu.¹⁰¹ Jedná se o případ, ve kterém nedošlo k porušení povinností. Zákon č. 56/2001 Sb. stanoví náležitosti přihlášky k registraci silničního vozidla a neukládá povinnost příslušnému orgánu zjistit nebo spíš ověřit pravdivost údajů. Naopak bych řekla, že pravdivost údajů v přihlášce k registraci by si měla zjišťovat sama osoba, která takovou přihlášku podala, jelikož svým podpisem potvrzuje údaje uvedené v přihlášce. Na základě toho se musím přiklonit ke stejnému názoru jaký zastává Nejvyšší soud ČR.

Dalším příkladem nesprávného úředního postupu může být i poškození směnky, jež byla svěřena policejnímu orgánu. Podle závěru Nejvyššího soudu ČR musí být směnka poškozena v takové míře, že není možné se domáhat úspěšného proplacení směnky. Škoda v případě, kdy je směnka poškozena takovým způsobem, bude spočívat v ušlém zisku, jelikož nedojde ke zvětšení majetku, i když se dalo očekávat, že proplacením směnky dojde k jeho zvětšení. Jak již víme u každého případu je zapotřebí zkoumat, zda došlo k příčinné souvislosti mezi postupem správního orgánu a tvrzenou újmou. I když k poškození směnky došlo v době, kdy byla svěřena policejnímu orgánu, tak toto poškození (proděravění při levém okraji, vepsání poznámky její přeškrtnutí a vygumování) nijak nezměnilo samotný text. Nedošlo tedy ke změně závazků účastníků směnečného vztahu. Nejvyšší soud tedy uzavřel, že neexistuje

---

¹⁰¹ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. 8. 2005, sp. zn. 25 Cdo 1426/2004.

příčinná souvislost mezi škodu vzniklou neproplacením směnky a nesprávným úředním postupem spočívající v poškození směnky.¹⁰² Závěrem lze říct, že pokud by poškození směnky nebylo zanedbatelné a nebylo by možné se domáhat úspěšného proplacení směnky, vznikla by nemajetková újma v podobě ušlého zisku. Vždy by bylo zapotřebí dovodit příčinnou souvislost mezi nesprávným úředním postupem a tvrzenou újmou. Jak jsem již uvedla ve 2. kapitole, tak musí být naplněny všechny tři podmínky současně, neexistuje-li tedy příčinná souvislost, není možné se domáhat náhrady újmy podle OdpŠk.

---

¹⁰² Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 25.9. 2008, sp. zn. 28 Cdo 1869/2006.

Závěr

Jak již bylo zmíněno v úvodu, tato bakalářská práce si kladla za cíl analyzovat nesprávný úřední postup, poskytnout bližší vymezení pojmu nesprávného úředního postupu, rozebrat podmínky stanovené OdpŠk zakládající odpovědnost státu za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci a seznámit se s některými oblastmi, ve kterých může dojít k nesprávnému úřednímu postupu. Aby došlo k plnému pochopení daného tématu, bylo zapotřebí se jako první věnovat souvisejícím pojmům, které jsou s tímto tématem spojeny. Především šlo o pojem právní odpovědnosti a pojem výkonu veřejné moci. Dále pro mě bylo důležité zabývat se historickým vývojem právní úpravy odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci. Jak jsem se dozvěděla, tak i dřívější i nyníjší právní úprava absentovala na vymezení pojmu nesprávného úředního postupu.

V této souvislosti jsem se ve své práci zabývala problematičtým vymezením pojmu nesprávného úředního postupu. Při snaze vymezit tento pojem jsem musela vyjít nejen z částečné definice, kterou nám poskytuje § 13 odst. 1 OdpŠk, ale i ze soudní rozhodovací praxe. Jelikož už dřívější zákon č. 58/1996 Sb., nedefinoval nesprávný úřední postup ujala se toho judikatura. Ze závěrů, ke kterým dospěly soudy ve své rozhodovací praxi, můžu vymezit nesprávný úřední postup, jako porušení pravidel, které jsou stanovené právními normami, při výkonu pravomocí orgánu veřejné moci, ať už se jedná o jejich činnost či nečinnost. Ustanovení § 13 nám poskytuje demonstrativní výčet některých typů nesprávného úředního postupu, tedy porušení povinnosti učinit úkon nebo vydat rozhodnutí v zákonem stanovené lhůtě nebo ve lhůtě přiměřené.

V práci jsem se rovněž zaměřila na otázku, jaké podmínky podle OdpŠk musí být splněny, aby byla založena odpovědnost za škodu způsobenou nesprávným úředním postupem. OdpŠk stanovuje tři podmínky, které musí být splněny souběžně, tedy že újma musí být způsobena v příčinné souvislosti s nesprávným úředním postupem nebo nezákonným rozhodnutím. Nesprávný úřední postup a nezákonné rozhodnutí představují skutkové podstaty na základě kterých lze založit odpovědnost státu za škodu. Další podmínku představuje vznik újmy, kterou se rozumí ztrátu utrpěnou na právem chráněném statku. Při snaze charakterizovat jednotlivé druhy újmy musíme vycházet z obecné úpravy v ObčZ či rozhodovací soudní praxe. V souvislosti s újmou rozlišujeme, zda se jedná o újmu majetkovou či nemajetkovou. Majetková újma vzniká, je-li újma způsobena v majetkové oblasti poškozeného, řadíme tam reálnou škodu a ušlý zisk. Nemajetková újma, pak spočívá v zásahu do osobnosti člověka, zejména zasažení do jeho práv a svobod. Poslední důležitou podmínkou je příčinná souvislost, která musí existovat mezi újmou a nesprávným úředním postupem či nezákonným rozhodnutím. Soudy

u konkrétních případů zkoumají, zda existuje příčinná souvislost mezi tvrzenou újmou a nesprávným úředním postupem nebo nezákonným rozhodnutím.

Jak již bylo dovozeno mohou se orgány veřejné moci nesprávného úředního postupu dopustit v podstatě kdykoliv. To, že lze pod nesprávný úřední postup subsumovat řadu případů, nám dokládá i poměrně bohatá soudní judikatura. Tento závěr se dá vyvodit i ze samotné definice nesprávného úředního pojmu, jelikož ten představuje činnost i nečinnost orgánů veřejné moci. Proto jsem se ve své bakalářské práci věnovala některým skutkovým podstatám, jež můžeme zařadit mezi nesprávné úřední postupy. Jednou z podstatných oblastí je nepřiměřená délka řízení, která může být příčinnou nemajetkové újmy. Jedná se o problematickou oblast kvůli složitosti posouzení, zda délka řízení byla nepřiměřená, poněvadž soudy musí vzít v úvahu složitost případu, chování poškozeného, postup orgánu veřejné moci či význam řízení pro poškozeného. K nesprávnému úřednímu postupu může dojít i v rámci činností soudů, v této oblasti jsem analyzovala judikaturu související s nesprávným vyznačením doložky právní moci. Také jsem se zabývala postupy exekutorů a Policie ČR, které se mohou zařadit do skutkových podstat nesprávného úředního postupu.

Závěrem lze konstatovat, že cíl bakalářské práce byl splněn, nesprávný úřední postup byl definován a byly poskytnuty příklady z některých oblastí, ve kterých může dojít k nesprávnému úřednímu postupu. Zároveň byly vymezeny a blíže charakterizovány podmínky zakládající odpovědnost státu za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci.

Zdroje

Monografie

1. HARVÁNEK, Jaromír. *Právní teorie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013. Str. 440. ISBN 978-80-7380-458-9.
2. GERLOCH, Aleš. *Teorie práva*. 7. aktualizované vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2017. Str. 336. ISBN 978-80-7380-652-1.
3. IŠTVÁNEK, František. *Zákon o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2017. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). Str. 412. ISBN 978-807-5525-215.
4. HENDRYCH, Dušan a kol. *Správní právo: obecná část*. 9. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2016. Academia iuris (C.H. Beck). Str. 599. ISBN 978-807-4006-241.
5. PRAŽÁK, J. *Rakouské právo veřejné*. Díl druhý: právo správní. Praha: Jednota právnická, 1905. Str. 458.
6. MERKEL, Adolf a WEYR, František, ed. *Obecné právo správní*. Díl první. Praha: Orbis, 1931. Str. 184. Sbírka spisů právnických a národohospodářských; sv. 51.
7. POŠVÁŘ, Jaroslav. *Obecné pojmy správního práva*. Brno: Československý akademický spolek Právník, 1946. Str. 103.
8. KOLBA, Jan a Martina ŠULÁKOVÁ. *Nemajetková újma způsobená protiprávním výkonem veřejné moci*. Praha: Leges, 2014. Teoretik. Str. 208. ISBN 978-807-5020-277.
9. VOJTEK, Petr a Vít BÍČÁK. *Odpovědnost za škodu při výkonu veřejné moci: komentář*. 4. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2017. Beckova edice komentované zákony. Str. 440. ISBN 978-80-7400-670-8.
10. SIMON, Pavel. *Odpovědnost za škodu při výkonu veřejné moci*. V Praze: C.H. Beck, 2019. Právní praxe. Str. 416. ISBN 978-807-4007-682.
11. ELIÁŠ, K. a kol. *Občanské právo pro každého. Pohledem (nejen) tvůrce nového občanského zákoníku*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013. Str. 360. ISBN 978-80-7478-494-1.
12. FRUMAROVÁ, Kateřina. *Ochrana před nečinností veřejné správy*. Praha: Leges, 2012. Teoretik. Str. 360. ISBN 978-80-87576-22-9.
13. DOLEŽÍLEK, Jiří. *Přehled judikatury ve věcech pracovněprávních*. 2., aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012. Judikatura (Wolters Kluwer ČR). Str. 400. ISBN 978-80-7357-716-2.
14. VANGELI, Benedikt. *Zákon o Policii České republiky*. 2. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2014. Beckovy komentáře. Str. 488. ISBN 978-80-7400-543-5.

15. MATES, Pavel a Jakub SEVERA. *Odpovědnost státu za výkon veřejné moci: komentář*. 2. vyd. Praha: Leges, 2014. Teoretik. Str. 176. ISBN 978-80-7502-021-5.

Právní předpisy

16. Zákon č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti, ve znění pozdějších předpisů.
17. Usnesení č. 2/1993 Sb., předsednictva České národní rady o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky.
18. Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.
19. Sdělení č. 209/1992 Sb., o sjednání Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a Protokolů na tuto Úmluvu navazujících.
20. Zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
21. Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů.
22. Zákon č. 154/1994 Sb., o Bezpečnosti informačních služeb, ve znění pozdějších předpisů.
23. Zákon č. 234/2014 Sb., o státní službě, ve znění pozdějších předpisů.
24. Zákon č. 255/2012 Sb., o kontrole, ve znění pozdějších předpisů.

Články a jiné dokumenty

25. VOJTEK, Petr. K některým otázkám nesprávného úředního postupu v rozhodnutích Nejvyššího soudu ČR. *Soudní rozhledy*, 2000, č. 10, s. 293.
26. MAISNEROVÁ, Barbora. Odpovědnost za škodu způsobenou soudním exekutorem. *Komorní listy*, 2013, č. 2, s. 32-35.
27. Důvodová zpráva k zákonu č. 160/2006 Sb., kterým se mění zákon č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 201/2002 Sb., o Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, č. 160/2006 Dz.

Judikatura

28. Nález Ústavního soudu ze dne 17. 6. 2008, sp. zn. II. ÚS 590/08.
29. Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 11. 5. 2011, sp. zn. 31 Cdo 3916/2008.
30. Usnesení Ústavního soudu ze dne 25. 11. 1993, sp. zn. II. ÚS 75/93.

31. Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28. 1. 2004, sp. zn. 25 Cdo 2222/2002.
32. Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. 6. 1999, sp. zn. 2 Cdon 129/97.
33. Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 23. 8. 2007, sp. zn. 25 Cdo 296/2006.
34. Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 7. 11. 2012, sp. zn. 28 Cdo 2426/2012.
35. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 2. 2003, sp. zn. 25 Cdo 1294/2001.
36. Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 11. 11. 2015, sp. zn. 30 Cdo 3849/2014.
37. Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 11. 1. 2012, sp. zn. 30 Cdo 2357/2010-I.
38. Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 16. 9. 2015, sp. zn. 30 Cdo 1747/2014.
39. Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 22. 1. 2014, sp. zn. 30 Cdo 1729/2013.
40. Nález Ústavního soudu ze dne 1. 11. 2007, sp. zn. I. ÚS 312/05.
41. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 2. 2004, sp. zn. 25 Cdo 487/2003.
42. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 11. 5. 2011, sp. zn. 28 Cdo 4129/2010.
43. Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 8. 2. 2001, sp. zn. 25 Cdo 38/2000.
44. Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 13. 7. 2011, sp. zn. 25 Cdo 1210/2009.
45. Stanovisko Nejvyššího soudu ze dne 13. 4. 2011, sp. zn. Cpjn 206/2010.
46. Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 5. 10. 2010, sp. zn. 30 Cdo 4815/2009.
47. Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 22. 8. 2017, sp. zn. 30 Cdo 3175/2015.
48. Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 13. 6. 2012, sp. zn. 28 Cdo 3930/2011.
49. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. 10. 2010, sp. zn. 25 Cdo 3618/2008.
50. Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 2. 5. 2012, sp. zn. 28 Cdo 399/2012.
51. Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne. 2. 11. 2016, sp. zn. 30 Cdo 2321/2016.
52. Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 7. 4. 2010, sp. zn. 28 Cdo 3545/2009.
53. Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 3. 4. 012, sp. zn. 28 Cdo 634/2012.
54. Nález Ústavního soudu ze dne 18. 11. 2008, sp. zn. I. ÚS 1835/07.
55. Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 8. 9. 2015, sp. zn. 30 Cdo 1314/2013.
56. Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 16. 8. 2000, sp. zn. 25 Cdo 1099/99.
57. Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. 8. 2005, sp. zn. 25 Cdo 1426/2004.
58. Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 25.9. 2008, sp. zn. 28 Cdo 1869/2006.
59. Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 11. 9. 2012, sp. zn. 30 Cdo 2303/2011.
60. Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. 5. 2012, sp. zn. 29 Cdo 2012/2010.
61. Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. 1. 2013, sp. zn. 30 Cdo 4091/2011.
62. Stanovisko pléna Ústavního soudu Pl. ÚS-st. 27/09 ze dne 28. dubna 2009.

Abstrakt

Tato bakalářská práce se zabývá tématem „*Odpovědnosti za škodu způsobenou nesprávným úředním postupem*“. Odpovědnost státu za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci představuje jeden z prostředků ochrany před státní mocí. V rámci výkonu veřejné moci často dochází k pochybení ze strany správních orgánů či úředníků. Jednou z forem zakládající odpovědnost státu za způsobenou škodu je právě nesprávný úřední postup. Z tohoto důvodu bylo cílem této práce analýza institutu nesprávného úředního postupu, zejména vymezení takového pojmu a některých oblastí, ve kterých se lze dopustit nesprávného úředního postupu. Další část práce je věnována podmínkám zakládající odpovědnost státu za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci. Jedná se o tři podmínky: újma, nesprávný úřední postup nebo nezákonné rozhodnutí a příčinná souvislost mezi nimi. Tyto podmínky musí být splněny souběžně.

Klíčová slova: nesprávný úřední postup, odpovědnost za škodu, podmínky odpovědnosti, majetková újma, nemajetková újma, příčinná souvislost, nepřiměřená délka řízení

Abstract

This bachelor thesis deals with the topic "Liability for damage caused by Incorrect administrative Action". The liability of the state for damage caused by the exercise of public power is one of the means of protection against state power. In the exercise of official authority, administrative authorities or officials are often committing mistakes. One of the forms establishing the state's liability for damage is precisely maladministration. Accordingly, this work aimed to analyze the institute of maladministration, especially the definition of such a concept and some areas in which maladministration can be committed. Another part of the work is devoted to the conditions establishing the liability of the state for damage caused in the exercise of public power. There are three conditions: harm, maladministration, or illegal decision and the causal link between them. The particular conditions must be accomplished at the same time.

Keywords: incorrect administrative action, liability for damage, terms of liability, property damage, non-material damage, causal link, unreasonable length of proceedings